

Slutredovisning av myndighetsgemensamt uppdrag om information och vägledning i arbetet mot hedersrelaterad brottslighet

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

**Slutredovisning av myndighetsgemensamt uppdrag om information och vägledning i arbetet mot hedersrelaterad brottslighet
Rapport 2023:14**

Författare	Pernilla Martinson och Elin Hellberg
ISBN	978-91-89339-97-2
DNR	801-19879-2020
Upplaga	Enbart digital upplaga

© Länsstyrelsen Östergötland juni 2023

Länsstyrelsen Östergötland
Östgötagatan 3, 581 86 Linköping
Växel: 010-223 50 00
E-post: ostergotland@lansstyrelsen.se

lansstyrelsen.se/ostergotland

Förord

Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck har under åren 2021–2022 samordnat ett myndighetsgemensamt uppdrag om information och vägledning i arbetet mot hedersrelaterad brottslighet.

Uppdraget har genomförts tillsammans med de inskrivna samverkansmyndigheterna: Barnafrid vid Linköpings universitet, Brottsoffermyndigheten, Socialstyrelsen, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten. Utöver dessa myndigheter tillkom Skolverket. Utrikesdepartementets enhet för konsulära och civilrättsliga ärenden haft en samrådande funktion. Samtliga myndigheter har deltagit aktivt i arbetet med att ta fram och sprida en myndighetsgemensam vägledning och information om den nya lagstiftningen och det rättsliga skyddet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Hedersrelaterat våld och förtryck är ett komplext samhällsproblem. Samhället över lag har ett gemensamt ansvar för att förebygga och förhindra förekomsten av hedersrelaterat våld och förtryck. Några av flera aktörer i detta viktiga arbete utgörs av de yrkesverksamma på nationell, regional och lokal nivå som kommer i kontakt med de utsatta. Det är därför av särskild vikt att de får rätt kunskap och kompetens, så att de i sin yrkesutövning har rätt förutsättningar för att hjälpa utsatta på såväl kort som lång sikt.

Målet med uppdraget har varit att främja tillämpningen av de nya bestämmelserna om barnnäktenskapsbrott, utreseförbud och hedersmotiv som straffskärpningsgrund. Bestämmelserna trädde i kraft den 1 juli 2020. Uppdraget visar hur viktigt det är med myndighetsöverskridande arbete när det gäller att bekämpa och förebygga ett komplext samhällsproblem. En framgångsfaktor för önskad effekt i arbetet är samordning och samverkan.

Ann Holmlid
Länsråd

Sandra Petersson
Avdelningschef

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	5
1. Inledning	6
2. Bakgrund	7
3. Beskrivning av regeringsuppdraget	9
4. Informationsattsning om det rättsliga skyddet vid hedersrelaterad brottslighet.....	11
4.1 Syfte och mål	11
4.2 Uppdrag och genomförande.....	11
4.2.1 Målgruppsanalys	13
4.2.2 Organisering av arbetet.....	14
5. Den myndighetsgemensamma vägledningen	15
5.1 Syfte och mål	15
5.2 Uppdrag och genomförande.....	15
5.2.1 Lansering och spridning av den myndighetsgemensamma vägledningen	16
6. Resultat.....	17
7. Erfarenheter och slutsatser.....	19
7.1 Erfarenheter och slutsatser av arbetet med informationsattsningen.....	19
7.2 Erfarenheter och slutsatser av arbetet med vägledningen.....	19
7.2.1 Samverkans- och samrådsmyndigheternas synpunkter	19
7.2.2 NCH:s synpunkter	21
Källförteckning	22
Bilaga Ekonomisk redovisning	23

Sammanfattning

Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck (NCH) har fått i uppdrag att samordna *A2020/02649/JÄM, Myndighetsgemensamt uppdrag om information och vägledning i arbetet mot hedersrelaterad brottslighet*. NCH:s uppdrag har bestått av att samordna gemensamma myndighetsinsatser för att främja tillämpningen av de nya bestämmelserna mot hedersrelaterad brottslighet som trädde i kraft den 1 juli 2020.

Uppdraget har genomförts tillsammans med samverkansmyndigheterna Barnafriid vid Linköpings universitet, Brottsoffermyndigheten, Polismyndigheten, Socialstyrelsen och Åklagarmyndigheten. Skolverket deltog i arbetet med samverkansmyndigheterna. Utrikesdepartementets enhet för konsulära och civilrättsliga ärenden (UD-KC) har haft en samrådande funktion.

Uppdraget har bestått av två delar:

- Att tillsammans med Brottsoffermyndigheten ta fram information om den nya lagstiftningen och det rättsliga skyddet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Samverkansmyndigheterna skulle aktivt bistå vid framtagandet av informationssatsningen. Insatserna har varit riktade mot utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck, deras anhöriga och yrkesverksamma inom skola, socialtjänst, hälso- och sjukvård samt Polismyndigheten. Den nationella informationssatsningen pågick under två perioder sommaren 2022. Målet var att nå så många som möjligt genom en både bred och riktad kommunikation.
- Att ta fram en myndighetsgemensam vägledning. Vägledningen riktar sig till yrkesverksamma inom socialtjänst, hälso- och sjukvård, skolväsendet och polis, och syftar till att förhindra och förebygga att barn lämnar landet för att giftas bort, könsstympas eller utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck. Den är tänkt att fungera som ett metodstöd och därmed underlätta för yrkesverksamma att samverka med andra aktörer i arbetet med att förebygga och bekämpa hedersrelaterad brottslighet. Målet med vägledningen är att barn, unga och vuxna som är utsatta eller riskerar att utsättas för hedersrelaterad brottslighet ska få tillgång till adekvat hjälp, stöd och skydd.

Lansering av informationssatsningen och vägledningen skedde den 2 juni 2022 via en hybrid konferens.

Informationsinsatsen uppnådde väl de uppsatta målen för spridning och besök på webbplatsen hedersfortryck.se. En följd av arbetet med den myndighetsgemensamma vägledningen är att det genom återkoppling framkommit att yrkesverksamma ser vägledningen som ett uppskattat stöd i deras arbete. Sammantaget bör insatserna inom ramen för regeringsuppdraget ha haft en positiv effekt som ökat möjligheterna till rätt skyddsåtgärder och stöd för de utsatta.

En uppdatering och revidering av vägledningen är nödvändig bland annat med tanke på ny lagstiftning, och kommer att genomföras.

1. Inledning

I denna slutredovisning redovisar Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck (NCH) det myndighetsgemensamma uppdraget om information och vägledning i arbetet mot hedersrelaterad brottlighet. Eftersom uppdraget är uppdelat i två delar kommer de att redovisas var för sig:

- Informationssatsning om den nya lagstiftningen och det rättsliga skyddet mot hedersrelaterat våld och förtryck.
- En myndighetsgemensam vägledning för personal inom socialtjänst, hälso- och sjukvård, skolväsendet och polis för att förhindra och förebygga att barn lämnar landet för att giftas bort, könsstympas eller utsätts för olika former av hedersrelaterat våld eller tvång.

2. Bakgrund

Flera års arbete med hedersrelaterat våld och förtryck har inneburit att utvecklingen inom området har gått framåt. Det har under senare år skett en rad olika lagstiftningsåtgärder som rör äktenskapstvång, vilseledande till äktenskapsresa samt försök och förberedelse till äktenskapstvång. Även stämpling till äktenskapstvång är numera kriminaliserat.

Den 1 juli 2020 infördes ytterligare tre bestämmelser för att bekämpa hedersrelaterad brottslighet: barnnäktenskapsbrott¹, en straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv² samt möjligheten att besluta om utreseförbud³. I och med dessa lagstiftningsåtgärder kan den som förmår eller tillåter ett barn att ingå äktenskap eller en äktenskapsliknande förbindelse dömas för barnnäktenskapsbrott. Straffskärpningsgrunden innebär att om ett motiv för brottet har varit att bevara eller återupprätta heder ska det ses som en försvarande omständighet vid bedömningen av straffvärdet. I lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) infördes verktyget utreseförbud för att motverka att barn förs utomlands eller lämnar Sverige för att ingå äktenskap, äktenskapsliknande förbindelse eller könsstympas. Det är även straffbart att föra ut ett barn ur Sverige i strid med ett utreseförbud. Det pågår en översyn av reglerna om utreseförbud. Enligt förslaget ska utreseförbud också kunna beslutas om det finns risk för att den som är under 18 år förs utomlands eller lämnar Sverige och hans eller hennes hälsa eller utveckling riskerar att skadas av annat uppräknat skäl.⁴

Under 2017–2018 kartlades självrapporterad utsatthet i Göteborg, Malmö, Stockholm och 2019 i Uppsala.⁵ Kartläggningarna tyder på att nästan var sjätte elev i dessa kommuner lever under någon form av hedersrelaterat våld eller förtryck.

NCH genomförde under 2019 en nationell kartläggning om bortförda personer i en hederskontext samt barn som uppges vara gifta.⁶ Kartläggningen visade att 43 av 192 kommuner som svarade på enkäten uppgav att de hade kännedom om bortförda personer under 2019. Sammanlagt rörde det sig om 199 personer, varav 86 procent barn. I samma enkät framkom att 27 av 192 kommuner hade kännedom om barn som uppgavs vara gifta, totalt handlade det om 36 barn. Dessutom visade kartläggningen att få kommuner kände till att barn hade förts ut ur landet. Få kommuner hade särskilda rutiner för samverkan mellan socialtjänst

---

1 4 kap. 4 c § brottsbalken (1962:700).

2 29 kap. 2 § 10 brottsbalken.

3 31 a § LVU.

4 Ett utvidgat utreseförbud för barn (DS 2022:9).

5 Rúna í Baianstovu, Sofia Strid, Hanna Cinthio, Emmie Särnstedt Gramnaes och Jan-Magnus Enelo, Heder och samhälle – Det hedersrelaterade våldets och förtryckets uttryck och samhällets utmaningar, Örebro universitet 2019, respektive UNG 018 – En kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck bland unga i Uppsala – TRIS Tjejeris rätt i samhället 2019.

6 Nationell kartläggning – Bortförda personer i en hederskontext och barn som uppges vara gifta – under 2019 (2020:13) Länsstyrelsen Östergötland.

och skola för att förebygga bortföranden av barn och hantera ärenden om bortförda barn och vuxna, och misstänkta fall polisanmälde sällan.

Sammantaget påvisar kartläggningarna att det behövs mer kunskap om utsattas behov på lokal och regional nivå, samt en väl utvecklad och fungerande samverkan mellan berörda aktörer i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

3. Beskrivning av regeringsuppdraget

NCH fick år 2020 uppdrag av regeringen att samordna gemensamma myndighetsinsatser för att främja tillämpningen av de nya bestämmelser mot hedersrelaterad brottslighet som trädde i kraft den 1 juli 2020.⁷

Uppdraget har genomförts i samarbete med samverkansmyndigheterna Barnafriid vid Linköpings universitet, Brottsoffermyndigheten, Skolverket, Socialstyrelsen, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten. Utrikesdepartementets enhet för konsulära och civilrättsliga ärenden (UD-KC) har haft en samrådande funktion.

Tidigt i arbetet identifierade NCH ett behov av en närmare samverkan med Skolverket eftersom skolväsendet är en tydligt identifierad sektor som berördes av både informationssatsningen och den myndighetsgemensamma vägledningen. En förfrågan om deltagande i framtagandet skickades till Skolverket för att se över möjligheterna att samverka med dem på samma sätt som med de särskilt utpekade myndigheterna i uppdraget. Skolverket valde att ingå i arbetet efter förfrågan från NCH.

I enlighet med uppdraget skulle Socialstyrelsen ta fram underlag till och kvalitetssäkra de delar av vägledningen som rör socialtjänst samt hälso- och sjukvård. NCH skulle i samverkan med Brottsoffermyndigheten ta fram information om den nya lagstiftningen och det rättsliga skyddet mot hedersrelaterat våld och förtyck.

NCH, Brottsoffermyndigheten och Socialstyrelsen har vid genomförandet av uppdraget inhämtat kunskap och erfarenhet från Barnombudsmannen, Inspektionen för vård och omsorg, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket, Myndigheten för stöd till trossamfund, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Skolverket, UD-KC, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och civilsamhällesorganisationer.

Uppdraget har bestått av två delar:

- Information om de nya bestämmelser som trädde i kraft den 1 juli 2020 och det rättsliga skydd som finns mot hedersrelaterad brottslighet. Informationen ska finnas tillgänglig på lämpliga språk och spridas till barn och unga samt deras anhöriga. Motsvarande information skulle tas fram och spridas till vuxna som i sitt yrke träffar barn och unga. Denna del av uppdraget har genomförts av NCH i samverkan med Brottsoffermyndigheten i enlighet med uppdraget. Övriga samverkansmyndigheter skulle aktivt bistå i framtagandet av informationsmaterial
- En myndighetsgemensam vägledning för personal inom socialtjänst, hälso- och sjukvård, skolväsendet och polis för att förhindra och

---

⁷ A2020/02649/JÅM

förebygga att barn lämnar landet för att giftas bort, könsstympas eller utsätts för olika former av hedersrelaterat våld eller förtryck. Vägledningen ska också omfatta ovan nämnda aktörers arbete och ansvar när barn och vuxna blir utsatta utomlands. Vägledningen ska belysa hela samverkanskedjan mellan berörda myndigheter avseende både den förebyggande och den transnationella dimensionen. Denna del av uppdraget har genomförts av NCH i samverkan med Barnafrid, Skolverket, Socialstyrelsen, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten samt i samråd med UD-KC.

En plan för myndigheternas arbete 2021–2022 togs fram och redovisades till regeringen (arbetsmarknadsdepartementet) i april 2021. Planen för arbetet förankrades med de myndigheter som då var inskrivna i uppdraget: Barnafrid vid Linköpings universitet, Brottsoffermyndigheten, Socialstyrelsen, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten samt UD-KC.⁸

---

⁸ Plan för myndighetsgemensam information och vägledning för arbetet mot hedersrelaterad brottslighet A2020/02649/JAM. Rapport 2021:9, Länsstyrelsen Östergötland.

4. Informationssatsning om det rättsliga skyddet vid hedersrelaterad brottslighet

4.1 Syfte och mål

Inom ramen för regeringsuppdraget skulle det tas fram en informationssatsning om de nya bestämmelserna mot hedersrelaterad brottslighet och det rättsliga skyddet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Syftet med informationssatsningen var att

- öka kunskapen om den nya lagstiftningen
- främja tillämpningen av de nya bestämmelser mot hedersrelaterad brottslighet som trädde i kraft den 1 juli 2020
- stärka yrkesverksamma att i större utsträckning agera i enlighet med den nya lagstiftningen
- öka de utsatta och deras anhörigas kännedom om vart de kan vända sig för att få hjälp, stöd och skydd.

Målet var att så många som möjligt av berörda personer skulle få ökad kännedom om hedersrelaterat våld och förtryck och lagstiftningen kopplad till detta. En del av uppdraget bestod av att sprida och öka användandet av den myndighetsgemensamma vägledningen för yrkesverksamma. Insatserna gjordes på nationell nivå men vissa kommunikativa insatser fokuserade på storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och Malmö eftersom 40 procent av Sveriges befolkning bor där.

4.2 Uppdrag och genomförande

Som en del av uppdraget gjordes en målgruppsanalys och utifrån denna togs information fram för att spridas till barn, unga och deras anhöriga. Information togs fram på flera språk. Motsvarande information togs fram till yrkesverksamma som i sin yrkesroll kommer i kontakt med barn och unga. För att fortsätta hålla det framtagna materialet tillgängligt och uppdaterat över tid, fick NCH det övergripande ansvaret att fortsatt förvalta det efter avslutat regeringsuppdrag.

Informationsdelen av uppdraget genomfördes i samverkan med Brottsoffermyndigheten, i enlighet med uppdraget. Övriga samverkansmyndigheter i uppdraget bidrog också aktivt i denna del eftersom informationsinsatserna riktade till yrkesverksamma var kopplade till den myndighetsgemensamma vägledningen som togs fram parallellt med informationsinsatserna.

NCH och Brottsoffermyndigheten har vid genomförandet av båda delarna av uppdraget inhämtat kunskap och erfarenhet från Barnombudsmannen, Inspektionen för vård och omsorg, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket, Myndigheten för stöd till trossamfund, Myndigheten för ungdoms- och

civilsamhällsfrågor, Skolverket, UD-KC, Sveriges kommuner och regioner (SKR) och civilsamhällsorganisationer.

Ett antal möten hölls under våren 2021 och en kommunikationsstrategi togs fram. På uppdrag av Brottsoffermyndigheten genomförde Kantar Sifo under hösten 2021 en kvantitativ och en kvalitativ undersökning i ett relaterat sidoprojekt. Syftet med undersökningen var att få bättre kännedom om på vilket sätt yrkesverksamma önskar få information om ny lagstiftning. Undersökningens resultat användes för strategier och budskapsformulering.

Vid framtagande av informationssatsningen upphandlades en kommunikationsbyrå som utöver framtagande av innehåll även bidrog med referensgruppsanalyser på framtaget material och budskap.

Den prioriterade målgruppen för insatsen var yrkesverksamma inom skola, socialtjänst, hälso- och sjukvård och polisen som berörs av den nya myndighetsgemensamma vägledningen mot hedersrelaterad brottslighet. Detta för att i möjligaste mån säkerställa att yrkesverksamma som möter utsatta barn och unga har den kunskap och kompetens som krävs för att kunna ta sitt ansvar. Det togs även fram material till övriga yrkesverksamma som kan möta utsatta, liksom till barn och unga som utsätts eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck och till deras anhöriga och vänner. Samtliga budskap hänvisade till webbplatsen hedersfortryck.se för fördjupad information.

Informationsinsatsen pågick under två perioder under sommaren 2022, först under fyra veckor i juni och därefter under två veckor i slutet av augusti för att aktualisera frågan igen efter sommaren.

Informationsinsatsen var omfattande och det togs fram olika produkter, som samverkansmyndigheter och övriga som deltog i spridningen kunde [ladda ner från en kampanjsida på hedersförtryck.se](https://hedersfortryck.se). På kampanjsidan finns material kvar för att kunna laddas ner och användas även efter kampanjen. Viss information togs fram på olika språk i enlighet med uppdraget. Under kampanjperioderna publicerades budskap i sociala medier, i radio på olika språk, på storbildstavlor i hela landet och i kollektivtrafik i Stockholm, Göteborg och Malmö. Det togs även fram budskap riktat specifikt till HBTQI-personer liksom ett särskilt stödmaterial till vuxna som möter barn och unga med intellektuell funktionsnedsättning.

- **Till yrkesverksamma inom skola, socialtjänst, hälso- och sjukvård och polisen** som berörs av den nya myndighetsgemensamma vägledningen tog NCH fram affischer med anpassade budskap. Budskapen publicerades även på digitala informationsskärmar. En film togs fram där berörda yrkesverksamma berättade om hur de ska agera och samverka vid hedersrelaterad brottslighet utifrån vägledningen. Filmen användes även på sociala medier i en kortare version. Alla produkter hade fokus på vilket ansvar yrkesgrupperna har, och innehöll en uppmaning om att ta del av vägledningen.
- **Till övriga yrkesverksamma** som kan möta den utsatta målgruppen togs det fram en särskild affisch, en informationsfolder för utskrift och budskap till digitala informationsskärmar med uppmaningen att agera.
- **Till utsatta och anhöriga** tog NCH fram anpassade budskap på olika språk. Budskapen fanns på flera enheter såsom digitala

informations-skärmar, storbildstavlur i hela landet och anslag i kollektivtrafiken i Stockholm, Göteborg och Malmö. Det togs fram affischer med olika budskap, en affisch på olika språk, en visitkortsfolder och en minifolder som kan skrivas ut och ges till utsatta och anhöriga eller finnas tillgänglig i exempelvis väntrum. Det togs även fram anpassade budskap till dem som kan vara oroliga för en kompis.

Samverkansmyndigheterna hjälpte till att sprida insatserna till framför allt de prioriterade yrkesverksamma målgrupperna i egna lämpliga kanaler såsom webbplatser, sociala kanaler och olika nyhetsbrev. NCH annonserade även både digitalt och tryckt i utvald fackpress. SKR bidrog genom att sprida informationen via sina kanaler, exempelvis olika nyhetsbrev. Informationen spreds även genom de nätverk som NCH sammankallar: myndighetsnätverket⁹, nätverket för ideella sektorn¹⁰ och länsstyrelsenätverket¹¹ samt via resurscentraläven¹². Riksförbundet för barn, unga och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning (FUB), har i sina kanaler spridit informationen om det särskilda stödmaterialet till vuxna som möter barn och unga med intellektuell funktionsnedsättning.

4.2.1 Målgruppsanalys

En del av uppdraget bestod av att genomföra en målgruppsanalys om de utsatta.¹³ Den genomfördes i två olika faser. Fas ett bestod av en analys baserad på befintlig kunskap vid NCH och Brottsoffermyndigheten. Där beskrevs myndigheternas kännedom om utsatta barn och unga och deras anhöriga, samt möjliga vägar att nå utsatta med information utifrån tidigare erfarenheter och kunskaper.

I fas två anlätades en extern konsult för att genomföra kvalitativa semistrukturerade intervjuer med målgruppen utsatta och deras anhöriga. Syftet var att kartlägga behovet av information och stöd hos personer som har utsatts för, eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck.

Utfallet av fas ett och fas två visade på likheter samt indikationer som ledde till slutsatsen att behovet av information, stöd och hjälp samt val av informationskanaler varierar. Det framkom även att kunskapen om hedersrelaterat våld och förtryck behöver öka hos yrkesverksamma inom verksamheter som dagligen möter målgruppen, såsom exempelvis skola och socialtjänst.

Kommunikation riktad till utsatta behöver vara kunskapsbaserad, för att denna ska uppfattas som trovärdig och mottaglig. Det är också viktigt med ett enkelt och inkluderande språk i informationen. I samband med ökad information till

---

9 Myndigheter som ingår i myndighetsnätverket: Sveriges Kommuner och Regioner, Jämställdhetsmyndigheten, Barnombudsmannen, Brottsoffermyndigheten, Statens institutionsstyrelse, Länsstyrelsen Stockholm, Skolverket, Center mot våldsbejakande extremism, Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, Myndigheten för delaktighet, Myndigheten för stöd till trossamfund, Polismyndigheten, Skatteverket, Skolinspektionen, Socialstyrelsen, Utrikesdepartementet, Folkhälsomyndigheten, Åklagarmyndigheten, Myndigheten för ungdoms- och civillsamhällsfrågor, Försäkringskassan, Kriminalvården, Barnafriid (Linköpings universitet), Nationellt centrum för kvinnofriid (Uppsala universitet), Kronofogden, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd samt Myndigheten för psykologiskt försvar.

10 Ett består av ett femtontal ideella organisationer vars verksamhet har kopplingar till arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

11 Nätverket, som består av den person eller de personer som arbetar med det regionala uppdraget om att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck.

12 Gävleborgs, Kronobergs, Norrbottens och Västra Götalands län

13 Sammanfattning av målgruppsanalys https://www.hedersfortryck.se/wp-content/uploads/bilaga_sammanfattning_malgruppsanalys.pdf

målgruppen är det avgörande att samhället har förmåga att fånga den utsatta för att erbjuda adekvat stöd, hjälp och skydd.

4.2.2 Organisering av arbetet

Arbetet med informationsinsatsen pågick under hösten 2021 och våren 2022 och drevs av en arbetsgrupp bestående av sakkunniga och kommunikatörer från NCH, en sakkunnig vid Brottsoffermyndigheten samt representanter från den upphandlade kommunikationsbyrån. Samverkansmyndigheterna bidrog aktivt under arbetets gång för att informationsinsatsen skulle bli tydlig för mottagarna, inte minst för de yrkesverksamma som i sitt arbete möter målgruppen barn och unga utsatta för hedersrelaterad brottslighet. En gemensam informationsinsats från samtliga samverkansmyndigheter gav en särskild tyngd åt budskapen. Detta signalerade bland annat vikten av arbetet med att förebygga och motverka hedersrelaterat våld och förtryck.

Samverkansmyndigheterna fick under hösten 2021 möjlighet att ge sina synpunkter på kommunikationsbyråns förslag på ett kommunikationskoncept, alltså budskap och visuell inramning. Sakkunniga bidrog till utformningen av specifika budskap till de olika yrkesgrupper som berörs av den nya myndighetsgemensamma vägledningen, så att alla inom skola, socialtjänst, hälso- och sjukvård och polisen skulle få specifikt utformade och anpassade budskap, och förhoppningsvis vilja läsa mer i den myndighetsgemensamma vägledningen. Myndigheternas kommunikatörer hade ett eget nätverk för dialog om lämpliga produkter och för att ge samtliga parter god inblick i processen med att ta fram informationsmaterialet och den planerade spridningen.

Eftersom datumet för lanseringen av vägledningen och informationssatsningen flyttades fram från april till juni 2022 behövde NCH i informationssatsningen också ta hänsyn till ett eventuellt införande av hedersförtryck i brottsbalken från första juni. Genom ett intensivt arbete i arbetsgruppen och på kommunikationsbyrån togs det fram två möjliga spår i informationssatsningen. Det möjliggjorde att det till lanseringen gick att få med information om det nya brottet i visst informationsmaterial, utan att det störde huvudbudskapet.

Inför val av kommunikationskanaler utgick NCH och Brottsoffermyndigheten från var de olika målgrupperna befann sig. Strategin byggde på att informationsinsatsen skulle nå så många som möjligt. För att kunna placera budskapen så nära de utsatta och deras anhöriga som möjligt utan att de själva skulle behöva söka upp informationen användes en blandning av egna och köpta kanaler, främst digitala.

Många människor, särskilt barn och unga lever i dag i hög utsträckning sina liv genom sina mobiltelefoner. Det gäller även utsatta, även om det finns de vars mobila liv kontrolleras och begränsas, och dem som inte har tillgång till någon mobiltelefon alls. För att nå den stora massan blev sponsrade annonser i sociala mediekkanaler viktiga. All köpt annonsering styrde till webbplatsen hedersfortryck.se med stöd till både utsatta, deras anhöriga och yrkesverksamma som möter dessa grupper. Utöver sponsrade annonser la alla myndigheter upp budskapen som inlägg i sina sociala kanaler.

Sammanfattningsvis var målet att nå så många som möjligt. Det uppnåddes genom både bred och riktad kommunikation, en blandning av köpta och egna kanaler, budskap på relevanta språk och genom att få målgrupperna att ta del av mer information på hedersfortryck.se.

5. Den myndighetsgemensamma vägledningen

5.1 Syfte och mål

NCH har samordnat och sammanställt en myndighetsgemensam vägledning för personal inom socialtjänst, hälso- och sjukvård, skolväsendet och polis. Den myndighetsgemensamma vägledningen (hädanefter vägledningen) ska bidra till att förhindra och förebygga att barn lämnar landet för att giftas bort, könsstympas eller utsätts för olika former av hedersrelaterat våld eller tvång. Vägledningen syftar till att

- öka kunskapen om och främja tillämpningen av de lagar som trädde i kraft 1 juli 2020 rörande barnnäringsbrott, utreseförbud och hedersmotiv som straffskärpningsgrund
- stärka målgruppen yrkesverksamma att i större utsträckning agera i enlighet med den nya lagstiftningen
- tydliggöra yrkesverksammas (socialtjänst, hälso- och sjukvård, skolväsendet och polis) arbete och ansvar när barn och vuxna blir utsatta utomlands
- bidra till att stärka yrkesverksammas förutsättningar i mötet med utsatta samt belysa hela samverkanskedjan såväl i det förebyggande arbetet som den transnationella dimensionen

Målet med vägledningen är att barn, unga och vuxna som är utsatta eller riskerar att utsättas för hedersrelaterad brottslighet ska få tillgång till adekvat hjälp, stöd och skydd.

5.2 Uppdrag och genomförande

Genomförandet av uppdraget har skett i samarbete med Barnafrid vid Linköpings universitet, Skolverket, Socialstyrelsen, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten samt i samråd med UD-KC.

NCH och Socialstyrelsen har vid genomförandet av uppdraget inhämtat kunskap och erfarenhet från Barnombudsmannen, Inspektionen för vård och omsorg, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket, Myndigheten för stöd till trossamfund, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Skolverket, UD-KC, SKR och civilsamhällesorganisationer.

NCH tog kontakt med resurscentraläna för att informera om uppdraget, inhämta erfarenheter samt fråga om de kan vara remissinstans när vägledningen är färdigskriven, vilket de tackade ja till. Resurscentraläna var positiva till uppdraget och förmedlade att det fanns ett stort behov av ökad kunskap om de nya bestämmelserna samt behov av konkreta arbetssätt och metoder kring hur yrkesverksamma på lokal och regional nivå kan arbeta med målgruppen.

Under inledningen av 2022 var processen med att färdigställa vägledningen central. Arbetet utfördes i samarbete med samverkans- och samrådsmyndigheterna. Inom ramen för uppdraget tog respektive myndighet fram underlag till och kvalitetssäkrade de delar av vägledningen som rör deras respektive område. Myndigheternas perspektiv och synpunkter genomsyrar därför vägledningens utformning och innehåll.

Inom ramen för uppdraget har nulägesbeskrivningar genomförts av NCH och samverkans- och samrådsmyndigheterna.¹⁴ Syftet med nulägesbeskrivningarna var att klarlägga utgångspunkten för arbetet, ge exempel på vad som redan görs och vad som behöver utvecklas vidare i den myndighetsgemensamma vägledningen.

5.2.1 Lansering och spridning av den myndighetsgemensamma vägledningen

NCH lanserade den myndighetsgemensamma vägledningen och informations-satsningen genom en nationell konferens i juni 2022. Vägledningen och informationskampanjen spreds därefter enbart digitalt. I samband med konferensen uppmärksammades vägledningen av lokal- och riksmidia.

NCH har spridit vägledningen till relevanta aktörer via de befintliga nätverk som NCH sammanfattar: myndighetsnätverket¹⁵, nätverket för ideella sektorn¹⁶, Länsstyrelsernas nätverk¹⁷ samt resurscentraläven¹⁸. Vägledningen finns även tillgänglig på myndighetens webbplats hedersfortryck.se.

NCH har tillsammans med samverkans- och samrådsmyndigheterna beslutat att vägledningen enbart ska finnas tillgänglig digitalt för nedladdning, och inte i tryckt format. Samtliga myndigheter har spridit vägledningen i sina egna kanaler till yrkesverksamma på lokal och regional nivå. NCH har varit inbjudet till olika utbildningar och konferenser inom myndigheter och kommuner för att informera om vägledningen.

---

¹⁴ Plan för myndighetsgemensam information och vägledning för arbetet mot hedersrelaterad brottslighet A2020/02649/JÄM (Rapport 2021:9). Sid.24–28.

¹⁵ Myndigheter som ingår i myndighetsnätverket: Sveriges Kommuner och Regioner, Jämställdhetsmyndigheten, Barnombudsmannen, Brottsoffermyndigheten, Statens institutionsstyrelse, Länsstyrelsen Stockholm, Skolverket, Center mot våldsbejakande extremism, Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, Myndigheten för delaktighet, Myndigheten för stöd till trossamfund, Polismyndigheten, Skatteverket, Skolinspektionen, Socialstyrelsen, Utrikesdepartementet, Folkhälsomyndigheten, Åklagarmyndigheten, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, Försäkringskassan, Kriminalvården, Barnafriad (Linköpings universitet), Nationellt centrum för kvinnofrid (Uppsala universitet), Kronofogden, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd samt Myndigheten för psykologiskt försvar.

¹⁶ Nätverket består av ett femtontal ideella organisationer vars verksamhet har kopplingar till arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

¹⁷ Nätverket består av den eller de personer som arbetar med det regionala uppdraget om att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck.

¹⁸ Gävleborgs, Kronobergs, Norrbottens och Västra Götalands län.

6. Resultat

Informationsinsatsen uppnådde de uppsatta målen för spridning och besök på webbplatsen hedersförtryck.se. Riktade annonser i sociala medier var effektiva och fick ett högt engagemang. Kommunikationsbyråns redovisning visar att informationsinsatsen nådde de uppsatta målen för spridning och besök på webbplatsen hedersförtryck.se.¹⁹

- För utsatta och deras anhöriga var målet att nå hälften av de utvalda språkgrupperna, 600 000 personer av cirka 1,2 miljoner. Här nåddes enligt beräkningarna nästan hela målgruppen.
- Bland yrkesverksamma var målet att nå hälften av de största yrkesgrupperna, drygt 540 000 personer. Här nåddes nästan 750 000 personer.
- För webbplatsen hedersförtryck.se var målet att under kampanjperioden öka trafiken till webbplatsen och några utvalda webbsidor med 10 procent jämfört med samma period året innan. För webbplatsen som helhet ökade antalet unika sidvisningar med 107 procent. Antalet besök på sidan ”Vad är hedersrelaterat våld och förtryck” ökade med 138 procent och antalet besök på sidan ”För dig som är utsatt” ökade med 57 procent.
- För den nya publikationssidan för vägledningen satte NCH ett mål på 500 unika sidvisningar. Resultatet blev 1 240 unika sidvisningar.

Annonser riktade till utsatta och deras anhöriga i sociala medier hade ett högt engagemang och fick till övervägande del positiva kommentarer. Fysisk och digital affisering inom kollektivtrafiken och på stortavlor uppskattas till drygt 11,5 miljoner visningar. Beräkningen är gjord av kommunikationsbyrån utifrån skärmleverantörernas uppskattning av visningar per skärm beroende på var den är placerad. Riktade annonser i sociala medier var effektiva. Högst engagemang, flest delningar på LinkedIn stod yrkesverksamma inom socialtjänsten för, följt av vård och skola. Annonsering i fackpress gick totalt sett bättre än genomsnittet för fackpressannonsering. Det var strategiskt bra att dela upp informationssatsningen i två perioder, den större satsningen i juni och under två veckor i augusti, alltså efter lov och sommarsemester. Dessvärre genererade den mediala satsningen få artiklar och inlägg trots utskick av pressmeddelanden om vägledningen och informationssatsningen och viss bearbetning av redaktionella medier.

Enligt samtal som inkommer till NCH:s stödtelefonen för yrkesverksamma har vägledningen använts och varit till stöd för dem. Det framkommer dock också av samtalen till stödtelefonen att det även finns yrkesverksamma som inte känner till vägledningen ännu. Även när NCH har haft kontakt med barnhusverksamheterna har det framkommit att vägledningen används. UD KC som regelbundet har samråd med yrkesverksamma inom socialtjänsten har

---

¹⁹ Slutrapport för myndighetsgemensam informationssatsning mot hedersrelaterat våld och förtryck 2021-09-09-2022-09-04, Matador kommunikation AB.

framfört att de presenterar och hänvisar till vägledningen under dessa samråd. NCH har även fått information från resurscentralänen att några av länen använder sig av vägledningen och tycker att den är ett bra stöd i arbetet. Övriga län arbetar med rutiner för implementering av vägledningen. Det går alltså att konstatera av den information som NCH har fått från flera aktörer att vägledningen både sprids och används. Det är däremot inte möjligt att analysera en effekt av vägledningen enbart baserat på den informationen.

7. Erfarenheter och slutsatser

7.1 Erfarenheter och slutsatser av arbetet med informationsinsatsningen

En lärdom är att det är viktigt att det så tidigt som möjligt i arbetsprocessen förs en dialog där ramarna för arbetet samt roller och ansvar fastställs och fördelas. Det har varit utmanande att samordna ett uppdrag med flertalet inblandande aktörer. Till exempel har det varit svårt att få alla att känna sig tillräckligt informerade när kommunikatörer har haft ett separat nätverk där sakkunniga inte varit med, samtidigt som det pågått ett intensivt arbete in i det sista mellan arbetsgrupp och kommunikationsbyrå i en väldigt omfattande kampanj.

Tack vare det goda samarbetet har det gått att planera och genomföra en informationskampanj i sociala medier inför sommarlovet 2023, där delar av framtaget material har kunnat återanvändas. Flera samverkande myndigheter har spridit materialet i sina kanaler.

Förhoppningen är att det informationsmaterial som är framtaget ska leva vidare och kunna användas även i fortsättningen. Det pågår därför en arbetsprocess där NCH i dialog med samverkansmyndigheterna ser över hur materialet ska kunna användas igen och hållas uppdaterat.

7.2 Erfarenheter och slutsatser av arbetet med vägledningen

Samtliga samverkans- och samrådsmyndigheter har deltagit i att utvärdera arbetet med den myndighetsgemensamma vägledningen genom att lämna in reflektioner och synpunkter till NCH, samt bidra med eventuella medskick till arbetsmarknadsdepartementet.

7.2.1 Samverkans- och samrådsmyndigheternas synpunkter

NCH har främst identifierat två huvudsakliga områden där samtliga myndigheter framfört liknande återkoppling:

- Det hade behövts mer tid till uppdraget. Tidsramen behöver vara generösare när så många myndigheter är inblandade än när ett uppdrag ges åt endast en eller två myndigheter. Tidspressen påverkade bland annat möjligheterna att hinna stämma av och samordna textunderlag. Arbetet med att föra in kommentarer och gå igenom nya textförslag blev tidvis pressat, och korta ledtider och omfattande textmaterial att kommentera gjorde det svårt att hinna lämna väl genomarbetade kommentarer. En annan försvårande omständighet var en del myndigheters interna arbetsprocesser som ledde till att det var svårt att hålla tidsramen.

- Vägledningen behöver uppdateras och revideras, bland annat med anledning av det nya brottet hedersförtryck. Avsaknaden av en tydlig förvaltningsplan har även lyfts av flera myndigheter.

Åklagarmyndigheten föreslår att respektive myndighet ska utvärdera om vägledningen medfört avsett kompetenslyft.

Barnafrid lyfter att en svårighet för implementeringen av vägledningen är att yrkesverksamma i praktiken inte har tid till kompetensutveckling. De lyfter även att kunskapsnivån i landet är ojämn. Barnafrid föreslår ett fortsatt arbete med vägledningen genom att ta fram vinjetter och diskussionsunderlag med målsättning att gynna det tvärprofessionella arbetet lokalt.

Socialstyrelsen lyfter vikten av att ytterligare belysa det långsiktiga stödet och skyddet efter ett bortförande. De som lyckas återvända efter ett bortförande har många gånger ett stort behov av långsiktigt stöd och skydd från till exempel socialtjänsten.

UD-KC belyser övergången åldersmässigt från barn till vuxen och att behovet av insatser från socialtjänsten kan se olika ut. Det gäller inte minst personer som förts utomlands när de varit minderåriga och som fyllt 18 år under kvarhållandet utomlands. Personens möjlighet att få stöd från socialtjänsten kan då förändras samtidigt som stödbehovet kvarstår i samma utsträckning. UD-KC lyfter även de ärenden som kommer in till UD som inte sällan handlar om personer som utsätts för andra former av hedersrelaterat våld eller förtryck, men där det inte tydligt framgår att någon brottsrubricering kan vara aktuell.

Utreseförbudet har vissa begränsningar. Det kan endast utfärdas om det finns en påtaglig risk att barnet förs eller reser utomlands för att utsättas för könsstympling, ingå äktenskap eller en äktenskapsliknande förbindelse. Vid tidpunkten för uppdragets genomförande kunde svenska pass spärras, men det var fortfarande möjligt att trots utreseförbudet resa med utländska pass. Numera kan Polismyndigheten, vid beslut om utreseförbud, efterlysa barnet i förebyggande syfte. Detta innebär att barnet kan stoppas vid resa till tredje land eller när kontroll av en resehandling annars sker.

Flera myndigheter lyfter positiva aspekter med uppdraget. Polismyndigheten uppger att deras uppfattning är att vägledningen används inom polisen för att förstå andras roll och uppdrag. Åklagarmyndigheten lyfter bland annat att vägledningen är en möjlighet för åklagare att på ett samlat sätt ta del av andra myndigheters arbete med frågor som rör hedersrelaterat våld och förtryck även om vägledningen inte riktas till åklagare.

En svårighet som identifierats av bland annat Socialstyrelsen och Åklagarmyndigheten i samband med framtagandet av vägledningen var att sekretesslagstiftningen inte ger möjlighet för socialtjänsten att bryta sekretessen när det rör sig om försök, förberedelse och stämpling till barnäktenskapsbrott. I utvärderingarna har det framkommit synpunkter på att det behövs en översyn av reglerna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL) vad gäller sekretessbrytande bestämmelser mellan myndigheter, och då i första hand 10 kap. 21 § OSL. En sådan lagändring skulle innebära att myndigheter på ett konkret sätt kan samarbeta för att förhindra att barn förs ut ur landet för angivna ändamål.

7.2.2 NCH:s synpunkter

NCH delar flera av samverkans- och samrådsmyndigheternas synpunkter, bland annat den om tidsramen och ett långsiktigt stöd till de utsatta. NCH ansvarar för att hålla vägledningen tillgänglig och uppdaterad, dock behöver respektive myndighet vara med och bidra med sin del till den framtida förvaltningen.

En utmaning för NCH i arbetet har varit att omhänderta samtliga myndigheters synpunkter och reflektioner och sammanfoga innehållet i vägledningen till en helhet.

Det är positivt att det finns en uppdragsreglerad samverkan och att samverkan kan bidra till kunskapshöjande insatser till yrkesverksamma på lokal och regional nivå och på så sätt förbättra stödet till och skyddet av utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.

Stödet till utsatta är ojämnt och bristfälligt. Avsaknad av kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck, relevant lagstiftning och barnrättsperspektivet samt förståelse för allvaret i situationen för den utsatta och bristen på ett långsiktigt stöd kan få förödande konsekvenser. Därför är det helt avgörande att kunskaps- och kompetensutveckling prioriteras på flera samhälls- och ledningsnivåer. Detta är avgörande för att yrkesverksamma ska få förutsättningar för att ta till sig nya kunskaper och metoder som finns i till exempel vägledningen.

NCH ser fördelar med att myndigheternas olika roller och ansvarsfördelning framgår tydligt i framtida uppdragsbeskrivningar. NCH ser också fördelar med att det i uppdragsbeskrivningar efterfrågas resonemang kring långsiktig strategisk implementering. Detta för att kunna belysa förutsättningarna för arbetets fortlevnad även efter avslutat uppdrag, till exempel framtida förvaltning och revidering av den framtagna vägledningen för detta uppdrag.

Vägledningen kommer fortsätta spridas på olika sätt. NCH planerar att spela in en komprimerad föreläsning om vägledningen som dels ska publiceras på NCH:s webbplats, dels visas i samband med utbildningar som genomförs. Detta kommer förhoppningsvis innebära en mer effektiv spridning av vägledningen och att fler yrkesverksamma får ta del av informationen om vart de kan vända sig för att få råd och stöd i sin yrkesroll. NCH planerar att revidera vägledningen och förhoppningsvis kan det ske tillsammans med samverkan med samverkans- och samrådsmyndigheterna.

Vägledningen kommer behöva uppdateras kontinuerligt även efter den första revideringen. Det är viktigt att den är samstämmig med gällande lagstiftning. Samtliga revideringar bör ske i samråd med samverkans- och samrådsmyndigheter. Det är ett önskemål att myndigheterna får tillräckliga medel för att kunna upprätthålla bra kvalitet i vägledningen.

Källförteckning

Baianstovu, Runa Í., Strid, Sofia., Cinthio, Hanna., Särnstedt Gramnaes, Emmie och Enelo, Jan-Magnus. *Heder och samhälle – det hedersrelaterade våldets och förtryckets uttryck och samhällets utmaningar*, Örebro universitet 2019

Ds 2022:9 *Ett utvidgat utreseförbud för barn*

Länsstyrelsen Östergötland, *Nationell kartläggning, Bortförda personer i en hederskontext samt barn som uppges vara gifta – under 2019*, Rapport 2020:13

Länsstyrelsen Östergötland, *Plan för myndighetsgemensam information och vägledning för arbetet mot hedersrelaterad brottslighet A2020/02649/JÄM*. Rapport 2021:9

Länsstyrelsen Östergötland, Sammanfattning av målgruppsanalys
https://www.hedersfortryck.se/wp-content/uploads/bilaga_sammanfattning_malgruppsanalys.pdf

Regeringsbeslut A2020/02649/JÄM

Matador kommunikation AB, *Slutrapport för myndighetsgemensam informationssatsning mot hedersrelaterat våld och förtryck 2021-09-09-2022-0904*.

TRIS Tjejers rätt i samhället, *UNG 018 – En kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck bland unga i Uppsala 2019*

Bilaga Ekonomisk redovisning

För att nå framgång i genomförandet av aktuellt uppdrag har de medel som tilldelats, inom ramen för uppdraget, investerats i såväl konsulter, som bland annat bidragit i arbetet med informationsspridning av vägledningen, samt en konferens för att sprida vägledningen och informationsinsatsningen.

Den ekonomiska redovisningen avser hela uppdraget och är indelad årsvis.

Perioden 1 januari 2021 – 31 december 2021

	Utfall Jan - Dec 2021	Budget Jan - Dec 2021	Budget avvikelse Jan - Dec 2021	Budget avvikelse % Jan - Dec 2021	Budget helår 2021	► Prognos helår 2021
▼ Utfall	1 036		-1 036			
▼ Summa kostnader	1 036		-1 036			
▼ Driftskostnader	1 036		-1 036			
▼ Konsulttjänster/arvoden	1 036		-1 036			
5781 - Konsulttjänster, us	815		-815			
57811 - Konsulttjänster inomstatliga	221		-221			

Perioden 1 januari 2022 – 31 december 2022

	Utfall Jan - Dec 2023	Budget Jan - Dec 2023	Budget avvikelse Jan - Dec 2023	Budget avvikelse % Jan - Dec 2023	Budget helår 2023	► Prognos helår 2023
▼ Utfall	76		-76			1 000
▼ Summa kostnader	76		-76			1 000
▼ Driftskostnader	76		-76			1 000
► Resekostnader	2		-2			10
► Övriga personalkostnader	64		-64			190
► Information, post och telefon						800
▼ Konsulttjänster/arvoden	10		-10			
5781 - Konsulttjänster, us	10		-10			

Perioden 1 januari 2023 –

	Utfall Jan - Dec 2022	Budget Jan - Dec 2022	Budget avvikelse Jan - Dec 2022	Budget avvikelse % Jan - Dec 2022	Budget helår 2022	► Prognos helår 2022
▼ Utfall	3 981	0	-3 981		0	4 000
► Summa intäkter		-4 000	-4 000	100.0%	-4 000	
▼ Summa kostnader	3 981	4 000	19	0.5%	4 000	4 000
▼ Driftskostnader	3 981	4 000	19	0.5%	4 000	4 000
► Resekostnader	9		-9			
▼ Konsulttjänster/arvoden	3 970	4 000	30	0.7%	4 000	4 000
5731 - Utbildningstjänster, utomstatliga	0		0			23
5781 - Konsulttjänster, us	3 970		-3 970			18
9908 - Budget konsulttjänster		4 000	4 000	100.0%	4 000	3 958
► Övriga kostnader	1		-1			

Länsstyrelsen skapar samhällsnytta genom rådgivning, samordning, tillstånd, tillsyn, prövning, stöd och bidrag. Vi skyddar miljön, ser till att viktiga natur- och kulturvärden bevaras och skapar förutsättningar för att utveckla landsbygden och näringslivet i länet. Vi har även samhällsviktiga uppdrag inom bland annat krisberedskap, sociala frågor, djurskydd och samhällsplanering. På så sätt bidrar vi till Länsstyrelsens vision om ett livskraftigt Östergötland.

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND